

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Arts & Music

هنر و موسیقی

محمد امین بسمل

۰۳.۰۵.۰۹

د استاد اولمیر یادونه

نوگیله می خکه وکړه وه زماپاره شپړینه
زه ستا دغاری هار
په در کی دی کړپریم یمه ستا په انتظار
نوگیله می خکه وکړه

هو!

کرانو هېوادوالو!

یو څه کیله من یم اوکیله هم له دوستانو څخه کیږي له بده مرغه چې زه له څه مودې څخه را پدې خوايوڅه ناروغ یم خوبیا هم دزړه په زور دانتړنیت له لارې ځینې ورځني تاوده مالومات تر لاسه کوم خویوڅه نه چې زه په دادوو اونيوکې ډېر سترگي په لار وم چې باید شوي وای خوتر نن ورځې په دادومره افغانانوکی نه کومي کولتوري ټولني او نه کوم ځوان خپل ځان ته لږ زحمت ورکړ .

دادی نن دغويي دمیاشتي ۱۲ نېټه شوه بیا هم چاځان نه دی بنورولی نه دانتړنیت په پانوکی چا څه تیاری نیولی او نه خوکوم چا لږ څه زړه پرې سوځولی چې کم له کمه خو یې هسي په دوو کرښو کی یاد کړی وای په هر صورت ډېر به مو په انتظار کی نه پرېږدم را به شم اصل مطلب ته هغه دغويي دمیاشتي یوه دردونکی پېښه وه

چې په کال ۱۳۶۱م کې کله چې زه دافغان پولیسویوزلمی افسر وم وشوه دهغې پېښې سبانه بل سبا ۲۷ کاله پوره کیري په دا تېرو ۲۶ کلونو کې دهغې دردونکې پېښې په اړوند ماد هېواد په دننه او له هېواد څخه بهر خپل وس کړی دی په تېره بیا زه په دې وتوانېدم چې په دا تېرو دريو کلونو کې دا ورځ دنړۍ په کچه له استرالیا څخه رانیولې بیا تر امریکا ، اروپا، اسيا، او آن افریقا پورې دملګرو په مرسته ولمانځم ترڅو خپل وجداني مسؤلیت دیو داسې چا په وړاندې رفع کړم کوم چا چې دیوې خوږې او بډایې خو مظلومې او ترستم لاندې ژبې دېر خدمت کړی و.

سر کال ما دافکر کاوه چې راځه ته لږ دادخپلې روغتیا غم وخوړه گوندې زموږ دانور زلمیان به دهغه ملنګ یاد وکړي خو بیا هم له بده مرغه چې تر نن ورځې مې په دا دومرو بې شمېروافغانانو کې یوهم ونه لید چې لږ ځان ته زحمت ورکړي خو بیا هم لګیا دي ارام نه کېښي نن دیو گوداګي لپاره تبلیغ کوي او سبا دبل خو په دې لانه دي خبر چې دا نانځکې دافغان تیر او تاریخ دتباهي لپاره دهغې اوږدې او تورې ستراتژي اومه مواد دي کومه چې هسي په اصطلاح د(تروریزم او القاعده) په ضد روانه ده .

بیا هم وبخښې چې خبره راځه اوږده اوسياسي شوه رابه شو خپلې خبرې ته هغه دپښتوژبې لوی خدمتګار، د لږ اوبر پیوند او دپښتو موسیقي ځلانده ستوری خدای بخښلی استاد اولمیر تاسو ته در یادوم چې سبا نه بل سبا دغويي دمیاشتي په ۱۴ نېټه یې ۲۷تم تلین را روان دی، نو گیله مې ځکه وکړه وه زما . . . چې تنها دایو ما د استاد سندري اورولي او خوښولي؟

بل چا ته یې هیڅ خوند نه ورکاوه؟

یا که په لږه ترڅه ژبه ووايم چې بل چا غوږونه نه لرل

فکر کوم چې داخل مې ښه په قهر کړلئ البته زه بخښنه غواړم خو گیله چې له تاسو ونه کړم له چا یې وکړم؟ له یوې خوا دتورو شپو استازو داسې اسمان راتیت کړی دی چې نه سندر غاړی پرېږدي ، نه ممثیلین پرېږدي او نه دنوروفنونو لرونکي اوله بلې خوازمور دامنور په تېره بیا په بهر کې نازولي چې کافي وخت او وس هم لري خو بیا هم نه دخپلومروپالنه کوي اونه دژوندیوخوځانونه له هرچاڅخه لور اوباتور گني ، په دونواونورو محفلونو کې چې دکوم بل توکم یو عادي سندر غاړی ددوی دراګرمولو لپاره داستاد اولمیر کومه ترانه په گود او ناسم گرامر هم ووايي نو زموږ ښاغلي ورته زانګي پیسې پرې اچوي او دالا هم وایي چې زما دزوی یا ورور واده ته به خامخا همدا سندر غاړی راغواړم .

همداسې هم وکړي په خپل زحمت اوخولو کتلې پيسې داسې چاته ورکړي چې نه تنها دپښتو ژبې خدمت نه شي کولای بلکې لايي وړانوي نو کيله مي ځکه وکړه وزما . . . چې ولي مور ددې وس نه لرو چې هم خپل سندرغاړي وروزو، ويې نازوو او دا خپلې په سختي کتلې پيسې هغه چاته ورکړو چې که داستاد اولمير ځای ته نه شي رسېدی کم له کمه هغه لار خو به يې تعقيب کړي .

عزیزانــو!

که رښتياووايم همدانن ديو څوگانو لپاره له روغتون څخه راغلم تر څو وگورم چې شاه زلميانو څه کړي دي خو له بده مرغه چې دانترنيت په پاڼوکي مي هيڅ هم تر سترگو رانه غلل نو مي فوراً په همدې ليکنه پيل وکړ چې بيا هم چرت راته پيدا شو چې راځه يوه تيليفونې اړيکه په کابل کې له استاد گلزمان سره ونيسم چې هغوی څه کړي دي او که نه؟

استاد تيليفون پورته کړ وروسته له روغبر څخه مي ورڅخه وپوښتل چې تاسو داستاد اولمير په اړوند تياری نيولی ؟

وېل په جوزا کې به يې خامخا غم خورو ما ورته وېل چې سبا نه بل سبا يې له ۲۷ تم تلين سره برابره ده نو فکر يې وکړ وېل هو وښه داخو ښه کار ونه شومور خو هيڅ تياری نه دی نيولی همدا اوس اوس مور په يومحفل کې يو د کولتور وزير هم راځي زه به خامخا ورته ووايم چې مور ته لاس راکړي چې داستاد ۲۷ تم تلين ولمانځو ما وېل سمه ده بری درته غواړم بيا به نور راديوبي پروگرامونه تر خپله وسه پرې رنگين کړو وېل ښه .

له هغه څخه وروسته مي دلويي پکتيا له ښکلو فرهنگيانو سره تيليفونې اړيکه ونيوه هغوی دپرخوش کړم وېل مور تيار يو دوشنبي په ورځ به په يوشکلي پروگرام سره داستاد ۲۷ تم تلين ولمانځو.

له هغه څخه وروسته مي ماسټر علي حيدر، رېزوان اوشازوان منور ته تيليفون وکړ خو يو د شازوان تيليفون کار وکړ هغه هم زما په تيليفون دپر خوش او وعده يې راکړه چې داستاد ياد به خامخا وکړي .

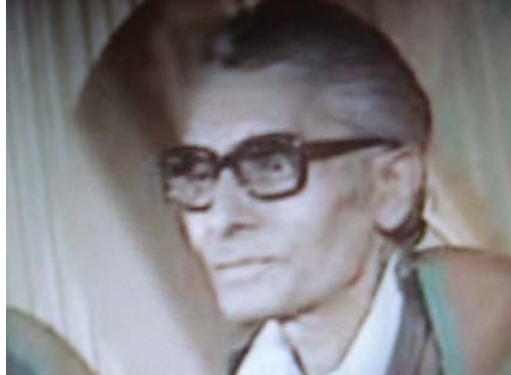
ورپسې مي دازادی او بي بي سي له راديوگانو سره تيليفونې اړيکه ونيوه چې دتل په شان يې زما وړانديز ومانه کور يې آباد هغوی به تر خپله وسه د استاد اولمير ۲۷ تم تلين ولمانځي .

داريانا تلويزيون دخبرو او خاطر و پروگرام چلوونکي ښاغلي زرغون شاه شينواري لا دمخه راسره وعده کړې وه چې داستاد ۲۷ تم تلين به ولمانځي .

اوس به دخپل ځان او بايرن مېشتو افغانانو دکولتوري ټولني په استازيتوب دومره تاسو قدرمنو خويندو او ورونو ته ووايم چې مور دمونشن دښار په څنډه کې ديوه هنري ماښامي په ترځ کې دخپل گران اوډېر قدرمن استاد اولمير ۲۷ تم تلين له خيره سره لمانځوبايديز ياته کړم چې په نوموري پروگرام کې ځوان سندرغاړی ښاغلی فريدون سرشوق هم مېلمه و خو له بده مرغه چې تېره ورځ يې ماما خدای بخښلي ځلاند له دې نړۍ څخه سترگې پټې کړې نو له همدې سببه هغه نه شي راتلای .

يادونـه : که لږ څه تند تللی يم يو ځل بيا له خپلو مشرانو، کشرانو، خويندو اوورونوڅخه بخښنه غواړم همداراز له هغو خورو ليکوالو ملگرو څخه دزړه په مينه مننه کوم کومو چې دخپل ولس درد هره ورځ په رنگينو کلماتوکي تمثيل کړی دی البته ليکنه مي لږ په بيره وکړه ځکه چې بايدروغتون ته ځان ورسوم که کومه سهوه وي پکې بيا هم ما وبخښئ .

بس نوکيله مي ځکه وکړه وه زمایاره شېرينه . . .

دېشتو موسيقي د پياوړي استاد خدای بخښلي استاد اولمير ژوندليک

زوکړه :

استاد اولمير په ۱۳۱۲ لمريز کال د پېښور په يوه متوسطه کورنۍ کې وزېږېد پلاريې سيداخان نومېده.

زده کړه :

لمړنۍ زده کړې يې تر څلورم ټولگي نورې زده کړې يې تر لسم ټولگي پورې د پېښور په (فريتر) نومې ښوونځي کې کړې دي .

هنري ژوند يې :

هغه ماشوم و چه مور يې مړه شوه بيا دميرې لاس ته کښېناست د گردون له ناخوالوسره لا له هغه وخته لاس اوگرېوان و بيا به يې د ژوند تر څي شېبې دهندې سندرو په زمزمه کولو تېرولي .

په لس کلنۍ کې يې د موسيقي مينه د بدن په رگ رگ کې وځغېده ځکه خو استادي ته پکې ورسېد .

په موسيقي کې يې لمړنۍ ښوونکۍ استاد جعفر نومېده .

کله چه د موسيقي نازنين ټال ته ورپورته شو په دې وخت کې يې پلار ومرد ژوند څپې يې طوفاني شوي بيا له خپل تره سره اوسېده څه وخت وروسته ئې تره خپله لور هم ورته کوزده کړه .

تره يې د موسيقي مخالف نه و ځکه خو يې بيا له سبزي سره شاگرد کړخودا يې ورته وېلي وچې په راډيو کې به سندرې نه بولي .

سبزي علي ډير ښه وروزه د سندرو مينه وال يې ډېر زيات شول په لاهور کې يې يو ډير ښه کنسرت ورکړ او دومره غښتلی شو چې استادي ورڅخه وغوښتل چې ورسره جوړه سندره وېلي هغه ورسره غبرگه سندره وکړه او نېغ په نېغه د پېښور له راډيو څخه خلکو داسندره واورېده دهغي سندرې مطلع وه (زرگۍ مې شو ټوټې ټوټې) تره يې خبر شو بيا يې له کوره څخه وشاره له خپل استاد څخه هم خفه شو خو بيا يې هم له موسيقي څخه لاس وانه اخيست و لار له گلستان سره شاگرد او لانور هم پسې پياوړی شو .

په ۱۳۲۹ کال کې د ۱۷ کلو په عمر دکوزي پښتونخوا له ملکانو سره زمور د استقلال د جشن دلمانځلو لپاره کابل ته راغی کنسرت يې ورکړ او بيا د قبائلو رياست ته وروپېژندل شو .

